ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාවේ වර්ධනය

(1870 – 1911)

මාතොට ආරච්චිගේ නිෂාදි රත්නාවලී

01 JAN 2013

Library - USJP

207926

ශාස්ත්‍රපති 2011

207926

"ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාවේ වර්ධනය" (1870 – 1911)

මාතොට ආරච්චිගේ නිෂාදි රත්නාවලී

නිබන්ධ සාරාංශය

මෙම අධ්‍යයනය ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාවේ වර්ධනය (1870 – 1911) සම්බන්ධවයි. එහිදී ප්‍රාසංගික කලාව යනු කුමක් ද යන්න විග්‍රහ කෙරේ. කලාව යනු කවර විෂය ක්ෂේත්‍රයක් ද යන පසුබිම මෙහි දී සාකච්ඡා කළ අතර නූතනයේ එහි කාලෝචිත බව හා වැදගත්කම පිළිබඳ අවධානය යොමු කෙරිණි. යථොක්ත කාල පරාසය සීමා කොට ගත්තේ එතෙක් පැවති නාඩගම් කලාව හා සම්බන්ධයෙන් වූ ප්‍රථම නාඩගම මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශය වූ වර්ෂය 1870 වූ බැවිනි. ඒ පිලිප්පු සිඤ්ඤෝ රචනා කළ ඇහැලේපොල හෙවත් සිංහලේ නාඩගම යි. එමෙන්ම එම දසකය තුළම නාට්‍යධර්මී කලා රීතිය ශ්‍රී ලාංකේය ජනතාව අත්විඳි කාලය ද විය. නාඩගමේ පිරිහීම ආරම්භ වන කාලය හා නූර්ති නැමැති නව කලාංගයේ ආරම්භය වූ ආසන්නතම කාලය නිසාත් නාට්‍යධර්මී කලා රීතිය ලාංකික සමාජය අත්දකින්නේ මෙම දසකයේ මෙරටට ඉන්දියාවේ සිට පැමිණි හින්දුස්ථානි ඩ්‍රැමටික් කොම්පැණිය නියෝජනය කළ මෙහෙර්වන්ජි බලිවාලා ප්‍රමුඛ නාට්‍ය කණ්ඩායමෙන් වීමත් 1870 වසර විශේෂ වශයෙන් පර්යේෂණයේ කාලසීමාව ලෙස යොදා ගතිමු. මේ අධ්‍යයන කාල සීමාව 1911 වර්ෂයෙන් අවසන් කෙරේ.ඊට හේතු වන්නේ එතෙක් පැවැති නාඩගම් හා නූර්ති රඟදැක්වීම් නව නෘත්‍ය ශාලාවක් තුළ මහජනතාවට ප්‍රදර්ශනය ආරම්භවීමේ අවස්ථාව නිසාය. එය ටවර්හෝල් රඟහලයි. එය විවෘත වූයේ 1911 දීය. මේ කරුණු අනුව නාඩගම් හා නූර්ති ආශ්‍රය කොටගෙන ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාවේ වර්ධනය තත් කාල වකවානුවේ පැවැති ආකාරය මෙම අධ්‍යයනයට පාදක වී තිබේ.

ඉහත කාල වකවානුව තුළ ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාව වර්ධනය වූ ආකාර මෙහිලා විග්‍රහ කළේ; තත් කාලය තුළ මුද්‍රණයෙන් ප්‍රකාශයට පත් නාඩගම් හා නූර්ති පිටපත් ආශ්‍රයෙන් ය. එහි දී මුද්‍රිත පෙළ, පෙළ ප්‍රයුංජනය, රංගය, සංගීතය, ඇඳුම් පැළඳුම්, වේදිකා ආලෝකය, වේෂ භූෂණ, වේදිකා සැරසිලි, භූමි දර්ශන හා විශේෂ පසුතල නිර්මාණ පිළිබඳ විශේෂ අවධානය යොමු කරමින් ප්‍රාසංගික කලාව ක්‍රමක්‍රමයෙන් වර්ධනය වූ ආකාරය මෙම නිබන්ධයේ දක්වා තිබේ.

පටුන

පිටු අංකය

පටුන v - vii

ස්තුතිය viii

සාරාංශය ix

පළමු වන පරිච්ඡේදය – හැඳින්වීම 1 - 4

1.1. අධ්‍යයනයේ පසුබිම හා අරමුණු 4 - 8

1.2. මූලාශ්‍රය හා ක්‍රමවේදය 8 - 9

1.3. සාහිත්‍යයික සමීක්ෂාව 9 - 22

1.4. අධ්‍යයනයේ සීමාව හා මුහුණදුන් ගැටලු 23

1.5. පර්යේෂණ නිබන්ධයේ ආකෘතිය 24 - 25

2 වන පරිච්ඡේදය

ප්‍රාසංගික කලාව

2.1. ප්‍රවේශය 26 - 28

2.2. කලාව 29 - 32

2.3. ප්‍රාසංගික කලාව පිළිබඳ විවිධ මත 32 - 37

2.4. ප්‍රාසංගික කලාවේ ලක්ෂණ, ප්‍රභේද හා
ශ්‍රී ලාංකේය ප්‍රාසංගික කලාව 37 - 41

2.5. නාට්‍ය කලාව තුළ ප්‍රාසංගික ලක්ෂණ 41 - 46

3 වන පරිච්ඡේදය

3.1. නාඩගම (1870 – 1911 කාලයට අදළ නාඩගම්) 47 - 48

3.2. නාඩගම: ප්‍රාසංගික ලක්ෂණ 49 - 55

3.3. නාඩගම්හි සිංදු 56 - 57

3.4. නාඩගම් ශෛලිය හා සංගීතය 57 - 62

3.5. නාඩගම් සංගීතයේ විශේෂ ප්‍රාසංගික ලක්ෂණ 62 - 78

3.6. නාඩගම පිරිහීම 79 - 82

3.7. නාඩගම: සමාලෝචනය 83

4 වන පරිච්ඡේදය

4.1. 1870 – 1911 කාලයට අදළ නූර්ති 84 - 86

4.2. නූර්ති පසුබිම 87 - 88

4.3. නූර්ති සම්ප්‍රදාය 89 - 91

4.4. රංග ශාලා 91 - 92

4.5. චිත්‍රිතපට, රංග භාණ්ඩ හා වේදිකා ප්‍රයෝග 93 - 96

4.6. නූර්ති නාට්‍ය කලාවේ ඇඳුම් පැළඳුම් 96

4.7. නූර්ති වේදිකාව හා තිරරෙදි 97 - 98

4.8. නූර්ති නාට්‍යයේ රංග භාණ්ඩ හා සජීවී දර්ශන භාවිතය 99 - 100

4.9. නූර්ති කෙරෙහි වූ බටහිර හා පෙරදිග ආභාසය 100 - 101

4.10. නූර්තියේ ප්‍රාසංගිකත්වය හා විවිධත්වය 101 - 105

4.11. නූර්තියේ ගීත හා සංගීතය 105

4.12. නුර්ති: ප්‍රාසංගික ලක්ෂණ 106 - 111

4.13. ජෝන් ද සිල්වා හා නුර්ති කලාව 112 - 116

4.14. නුර්තිය : සමාලෝචනය 117

සමාලෝචනය 118 - 124

ආශ්‍රිත ග්‍රන්ථ නාමාවලිය 125 – 131

උපග්‍රන්ථය : විස්තර නාමාවලිය 132 - 133

උපග්‍රන්ථය I (වර්තමානයේ සොයාගැනීම දුෂ්කර මුද්‍රිත නුර්ති පිටපත්) 134 - 252

උපග්‍රන්ථය II (අමුද්‍රිත නාඩගම් අත් පිටපත් දෙකක්) 253 - 260

උපග්‍රන්ථය III (මාතෘකාවේ විෂය ක්ෂේත්‍රයට අදල දුර්ලභ ඡායාරූප කිහිපයක්) 261 - 272